

POSLOVNE STATISTIKE

Turizam, studeni 2023.

U Bosni i Hercegovini u mjesecu studenom 2023. turisti su ostvarili 105.446 posjeta, što je manje za 36,4% u odnosu na listopad 2023. i za 9,3% više u odnosu na studeni 2022. godine. Turisti su ostvarili 207.990 noćenja, što je manje za 36,4% u odnosu na listopad 2023. i za 3,0% više u odnosu na studeni 2022. godine. U ukupno ostvarenom broju noćenja učešće domaćih turista je 37,3% dok je 62,7% učešće stranih turista.

Broj noćenja domaćih turista manji je za 23,9% u odnosu na listopad 2023. i manji za 5,9% u odnosu na studeni 2022. godine. Broj noćenja stranih turista manji je za 42,0% u odnosu na listopad 2023. i veći za 9,1% u odnosu na studeni 2022. godine.

U strukturi noćenja stranih turista u studenom 2023. najviše noćenja ostvarili su turisti iz Hrvatske (23,2%), Srbije (12,7%), Turske (11,1%), Slovenije (8,4%), Crne Gore (4,1%), SAD (3,7%), Kine (3,2%) i Njemačke (3,1%) što je ukupno 69,5%. Turisti iz ostalih zemalja ostvarili su 30,5% noćenja.

Što se tiče duljine boravka stranih turista u našoj zemlji, na prvom mjestu su turisti iz Egipta sa 5,0 noći, Kuvajta sa 3,6 noći, Australije i Bahreina sa po 3,5 noći, Katara sa 3,4 noći i Novog Zelanda sa 3,2 noćenja u prosjeku.

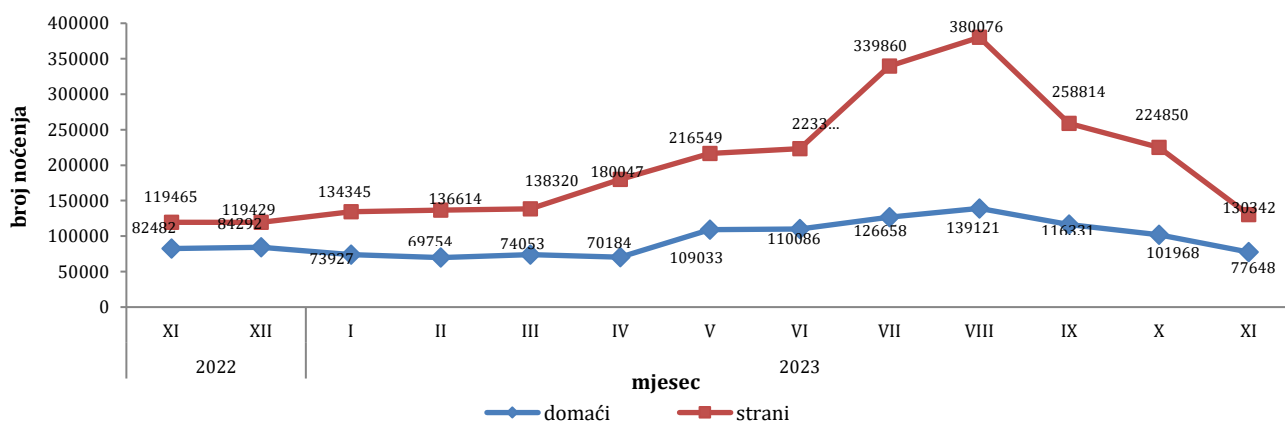
Turistima je u studenom 2023. u Bosni i Hercegovini bilo na raspolaganju 18.306 soba, apartmana i mjesta za kampiranje što je za 0,6% manje u odnosu na studeni 2022. i 40.332 raspoloživih kreveta što je više za 1,1% u odnosu na isti mjesec 2022. godine.

U studenom 2023. u okviru djelatnosti - Hoteli i sličan smještaj turistima je bilo na raspolaganju ukupno 17.034 soba i apartmana što je za 0,8% više u odnosu na studeni 2022. i 36.162 kreveta što je za 2,7% više u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Neto stopa iskorištenosti soba u studenom 2023. iznosila je 25,8%, a stalnih kreveta 18,3%, dok je u studenom 2022. stopa iskorištenosti soba iznosila 25,6%, a stalnih kreveta 18,1%.

Prema vrsti smještajnog objekta najveći broj noćenja ostvaren je u okviru djelatnosti Hoteli i sličan smještaj sa učešćem od 94,6%.

Grafikon 1: Noćenja turista po mjesecima za razdoblje studeni 2022. - studeni 2023.

(nastavak na sljedećoj strani)

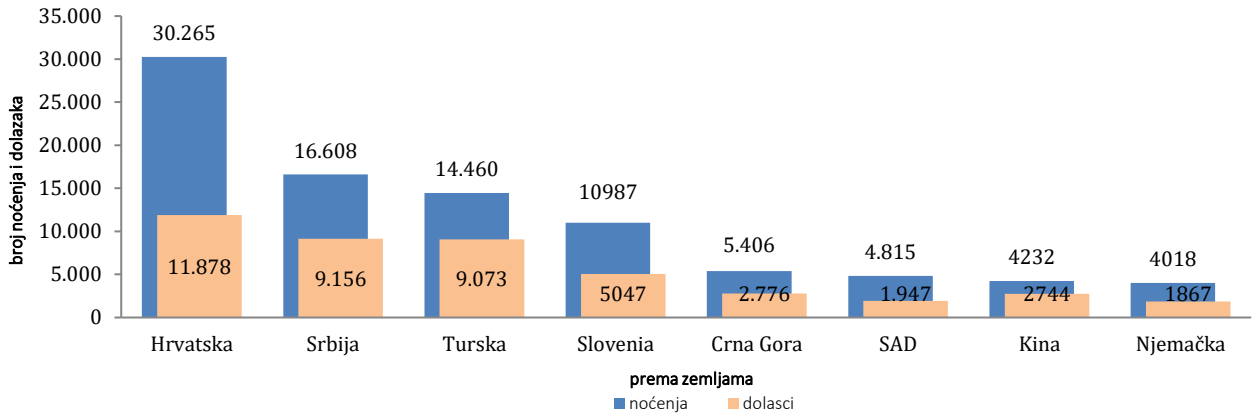
(nastavak)

	Dolasci					Noćenja					XI 2023	
	XI 2022*	X 2023	XI 2023	Indeksi XI 2023 X 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	XI 2022*	X 2023	XI 2023	Indeksi XI 2023 X 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	Struktura noćenja u %	Prosječan broj noćenja po dolasku
Malta	7	16	170	1)	1)	31	36	288	800,0	929,0	0,2	1,7
Norveška	125	298	119	39,9	95,2	269	559	246	44,0	91,4	0,2	2,1
Njemačka	1.868	5.460	1.867	34,2	99,9	4.733	11.390	4.018	35,3	84,9	3,1	2,2
Poljska	392	1.341	332	24,8	84,7	1.139	3.358	751	22,4	65,9	0,6	2,3
Portugal	55	311	86	27,7	156,4	125	656	222	33,8	177,6	0,2	2,6
Rumunija	152	632	252	39,9	165,8	350	1.533	565	36,9	161,4	0,4	2,2
Rusija	859	673	602	89,5	70,1	1.594	1.385	1.069	77,2	67,1	0,8	1,8
Sjeverna Makedonija	753	2.039	956	46,9	127,0	1.826	3.568	1.883	52,8	103,1	1,4	2,0
Slovačka	207	411	677	164,7	327,1	522	980	1.169	119,3	223,9	0,9	1,7
Slovenija	4.963	10.520	5.047	48,0	101,7	9.885	22.108	10.987	49,7	111,1	8,4	2,2
Srbija	9.616	13.377	9.156	68,4	95,2	17.506	25.343	16.608	65,5	94,9	12,7	1,8
Španjolska Švicarska (uključujući Lihtenštajn)	663	951	280	29,4	42,2	1.852	2.335	618	26,5	33,4	0,5	2,2
479	1.240	594	47,9	124,0	1.022	2.815	1.264	44,9	123,7	1,0	2,1	
Švedska	596	744	314	42,2	52,7	1.177	1.568	680	43,4	57,8	0,5	2,2
Turska	4.509	14.716	9.073	61,7	201,2	7.646	20.957	14.460	69,0	189,1	11,1	1,6
Ujedinjeno Kraljevstvo	624	1.537	663	43,1	106,3	1.457	3.869	1.723	44,5	118,3	1,3	2,6
Ukrajina	161	194	115	59,3	71,4	542	417	296	71,0	54,6	0,2	2,6
Ostale europske zemlje	191	407	240	59,0	125,7	565	940	609	64,8	107,8	0,5	2,5
Egipat	43	60	24	40,0	55,8	263	245	119	48,6	45,2	0,1	5,0
Južnoafrička Republika	12	53	8	15,1	66,7	44	89	11	12,4	25,0	0,0	1,4
Ostale afričke zemlje	124	287	131	45,6	105,6	652	554	333	60,1	51,1	0,3	2,5
Kanada	190	594	171	28,8	90,0	813	1.255	389	31,0	47,8	0,3	2,3
SAD	1.299	4.171	1.947	46,7	149,9	3.494	9.518	4.815	50,6	137,8	3,7	2,5
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	123	168	31	18,5	25,2	254	307	67	21,8	26,4	0,1	2,2
Brazil	176	488	202	41,4	114,8	838	1.284	535	41,7	63,8	0,4	2,6
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	285	867	363	41,9	127,4	580	1.750	905	51,7	156,0	0,7	2,5
Bahrein	79	70	21	30,0	26,6	226	150	73	48,7	32,3	0,1	3,5
Indija	104	468	124	26,5	119,2	460	805	228	28,3	49,6	0,2	1,8
Iran	54	29	9	31,0	16,7	498	68	22	32,4	4,4	0,0	2,4
Izrael	55	505	58	11,5	105,5	121	1.178	110	9,3	90,9	0,1	1,9
Japan	57	200	86	43,0	150,9	252	322	129	40,1	51,2	0,1	1,5
Južna Koreja	277	1.652	582	35,2	210,1	501	2.150	660	30,7	131,7	0,5	1,1
Katar	51	111	48	43,2	94,1	138	346	163	47,1	118,1	0,1	3,4
Kina	537	6.544	2.744	41,9	511,0	1.042	7.893	4.232	53,6	406,1	3,2	1,5
Kuvajt	181	357	137	38,4	75,7	594	1.175	488	41,5	82,2	0,4	3,6
Malezija	1.824	2.593	1.779	68,6	97,5	2.100	3.026	2.068	68,3	98,5	1,6	1,2
Oman	519	960	213	22,2	41,0	1.031	2.139	495	23,1	48,0	0,4	2,3
Saudijska Arabija	494	1.357	966	71,2	195,5	1.225	3.117	2.307	74,0	188,3	1,8	2,4
Ujedinjeni Arapski Emirati	1.022	1.405	554	39,4	54,2	2.866	4.247	1.592	37,5	55,5	1,2	2,9
Ostale azijske zemlje	1.097	3.875	1.526	39,4	139,1	2.533	5.204	2.364	45,4	93,3	1,8	1,5
Australija	158	649	208	32,0	131,6	342	1.447	731	50,5	213,7	0,6	3,5
Novi Zeland	12	86	19	22,1	158,3	30	243	61	25,1	203,3	0,0	3,2
Ostale zemlje Oceanije	6	127	114	89,8	1)	20	228	150	65,8	750,0	0,1	1,3

1) Indeks veći od 999

*konačan podatak

Grafikon 3: Noćenja i dolasci stranih turista prema zemlji prebivališta, studeni 2023.

Tablica 3: Dolasci i noćenja turista prema klasifikaciji djelatnosti ²

	Dolasci					Noćenja					XI 2023
	XI 2022*	X 2023	XI 2023	Indeksi XI 2023 X 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	XI 2022*	X 2023	XI 2023	Indeksi XI 2023 X 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	Struktura noćenja u %
UKUPNO	96.507	165.794	105.446	63,6	109,3	201.947	326.818	207.990	63,6	103,0	100,0
Hoteli i sličan smještaj	93.807	160.815	102.333	63,6	109,1	190.764	311.767	196.683	63,1	103,1	94,6
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	1.937	3.890	2.403	61,8	124,1	4.436	8.046	5.056	62,8	114,0	2,4
Kampovi i prostori za kampiranje	94	460	58	12,6	61,7	156	652	78	12,0	50,0	0,0
Ostali smještaj	669	629	652	103,7	97,5	6.591	6.353	6.173	97,2	93,7	3,0
Domaći turisti	41.124	50.241	41.793	83,2	101,6	82.482	101.968	77.648	76,1	94,1	37,3
Hoteli i sličan smještaj	39.424	47.499	39.939	84,1	101,3	73.917	92.732	70.232	75,7	95,0	33,8
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	1.112	2.163	1.320	61,0	118,7	2.413	3.687	2.263	61,4	93,8	1,1
Kampovi i prostori za kampiranje	13	31	11	35,5	84,6	13	54	11	20,4	84,6	0,0
Ostali smještaj	575	548	523	95,4	91,0	6.139	5.495	5.142	93,6	83,8	2,5
Strani turisti	55.383	115.553	63.653	55,1	114,9	119.465	224.850	130.342	58,0	109,1	62,7
Hoteli i sličan smještaj	54.383	113.316	62.394	55,1	114,7	116.847	219.035	126.451	57,7	108,2	60,8
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	825	1.727	1.083	62,7	131,3	2.023	4.359	2.793	64,1	138,1	1,3
Kampovi i prostori za kampiranje	81	429	47	11,0	58,0	143	598	67	11,2	46,9	0,0
Ostali smještaj	94	81	129	159,3	137,2	452	858	1.031	120,2	228,1	0,5

²Klasifikacija djelatnost Bosne i Hercegovine BiH 2010

*konačan podatak

Tablica 4: Dolasci i noćenja turista prema načinu dolaska

	Individualno						Organizirano					
	Dolasci			Noćenja			Dolasci			Noćenja		
	XI 2022*	XI 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	XI 2022*	XI 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	XI 2022*	XI 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022	XI 2022*	XI 2023	Indeksi XI 2023 XI 2022
UKUPNO	71.643	80.257	112,0	140.233	156.985	111,9	24.864	25.189	101,3	61.714	51.005	82,6
Domaći turisti	33.654	36.068	107,2	66.600	67.148	100,8	7.470	5.725	76,6	15.882	10.500	66,1
Strani turisti	37.989	44.189	116,3	73.633	89.837	122,0	17.394	19.464	111,9	45.832	40.505	88,4

*konačan podatak

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj statističkog istraživanja

Cilj statističkog istraživanja je praćenje turističke aktivnosti u komercijalnim smještajnim objektima i osiguravanje međunarodno usporedivih podataka statistike turizma u BiH u skladu sa važećom EU regulativom za statistiku turizma.

Jedinice promatranja

Jedinice promatranja su svi poslovni subjekti/pravna osobe koje su prema glavnoj djelatnosti registrirane da obavljaju djelatnost pružanja smještaja (oblast 55 - KD BiH 2010), fizičke osobe te kućanstva koja iznajmljuju smještajne objekte turistima.

Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Europskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2.

Obuhvat

Izveštajne jedinice su svi poslovni subjekti (poduzeća, obrtnici, zadruge, ustanove, udruge itd.) i njihove jedinice u sastavu koji su prema KD BiH 2010 registrovani u granama: 55.1 (hoteli i sličan smještaj), 55.2 (odmarališta i slični objekti za kraći odmor), 55.3 (kampovi i prostori za kampovanje), 55.9 (ostali nekategorizovani smještaj); zdravstvene ustanove u kojima osobe same snose naknadu za medicinsku rehabilitaciju odnosno svoj boravak; poslovni subjekti koji se bave posredovanjem smještaja gostiju u: seljačkim domaćinstvima, kućama, kampovima, apartmanima i sobama, koje neposredno iznajmljuju građani/kućanstva. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem.

Izvor i metoda prikupljanja

Podaci o turističkom prometu (broj dolazaka i noćenja turista) te smještajnim kapacitetima prikupljaju se redovitim mjesečnim izvješćem (obrazac TU-11). Izvještaji se sastavljaju na osnovu evidencija u knjigama gostiju, pružanja smještajnih usluga turistima ili samo posreduju u pružanju tih usluga.

Revizija podataka

Redovita priopćenja turizma objavljuju se u mjesečnoj dinamici i sadrže preliminarne/prve rezultate sve dok se ne objave konačni podaci.

Prva redovita revizija podataka podrazumijeva da se pri publikovanju podataka za naredni mjesec revidiraju objavljeni podaci iz predhodnog mjeseca (t-1) sukladno informacijama dostavljenim od strane izvještajne jedinice. Druga redovna revizija prethodno publiciranih podataka je godišnja revizija, koja obuhvaća sve nastale promjene podataka dostavljene nakon prve revizije, kako bi se osigurala tačnost objavljenih podataka.

U priopćenju je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. Ukoliko se uvode novi statistički standardi i koncepti, vrše izmjene u metodologiji istraživanja neophodno je izvršiti reviziju podataka kako bi se osigurala dosljednost i usporedivost podataka ranijih historijskih serija i novih serija podataka.

O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovitim mjesečnim priopćenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.gov.ba).

Definicije

Turizam je aktivnost osoba koje putuju i borave u mjestima izvan svoje uobičajene sredine, ne duže od jedne godine, u bilo koje svrhe uključujući poslovne, razonodu ili bilo koju ličnu svrhu, osim u svrhu zapošljavanja kod poslovnog subjekta sa sjedištem u mjestu posjeta.

Turist je svaka osoba koja u mjestu izvan svog prebivališta, provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista, radi odmora ili rekreacije, zdravlja, studija, sporta, religije, porodice, poslova, javnih misija ili skupova. Turist se registruje u svakom objektu u kojem boravi i zbog toga, u slučaju promjene objekta, dolazi do njegovog ponovog prijavljivanja, i tako se udvostručuju podaci. Prema tome, statistika evidentira broj dolazaka turista, a ne broj turista.

Prebivalište je mjesto u kojem se osoba nastanila s namjerom da u njemu stalno živi.

Domaći turista je svaka osoba sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini koja u nekom mjestu u Bosni i Hercegovini izvan mjesta svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista.

Strani turista je svaka osoba sa prebivalištem izvan Bosne i Hercegovine koja privremeno boravi u Bosni i Hercegovini i provede najmanje jednu noć u ugostiteljskome ili drugom objektu za smještaj turista.

Dolasci turista su broj osoba (turista) koje su došle i prijavile svoj boravak u objektu koji pruža uslugu smještaja.

Noćenja turista je svaka registrovana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja.

Smještajni kapaciteti prikazuju se kao broj soba, apartmana, mjesta za kampiranje i broj stalnih kreveta.

Stalnim krevetima smatraju se postelje koje su redovito spremljene za iznajmljivanje gostima.

Stopa popunjenosti kreveta (neto) u promatranom razdoblju dobiva se dijeljenjem ukupnog broja ostvarenih noćenja sa brojem raspoloživih kreveta i brojem dana u kojem su kreveti bili dostupni za korištenje. Podatak je izražen kao postotak.

Stopa popunjenosti soba (neto) u promatranom razdoblju dobiva se dijeljenjem ukupnog broja korištenih soba sa ukupnim brojem raspoloživih soba. Podatak je izražen kao postotak.

Način dolaska odnosi se na organizaciju boravka turista u objektu za smještaj. Ovisno o organizaciji putovanje može biti : individualno ili organizirano (preko posrednika - putničke agencije ili druge organizacije koja se bavi posredovanjem u turizmu).

Znakovi

* podaci za predhodno razdoblje su revidirani

- nema pojave

0,0 podatak je manji od 0,05 upotrijebljene jedinice mjere

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 | Telefaks: +387 (33) 220 622

Elektronska pošta: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe:

Velimir Jukić, pomoćnik ravnateljice za poslovne statistike

Vesna Čužić, ravnateljica

Priopćenje priredila: Azra Bander Demirović

Razmislite o očuvanju okoliša prije tiskanja dokumenta.